

A blog műfaji jellemzőinek korpuszalapú vizsgálata¹

1. Bevezetés

Az internet fejlődésének hatására informatikai ismereteitől függetlenül minden felhasználó előtt megnyílt a tartalom-előállítás lehetősége (Krauth–Kömlödi 2008: 633). Ez a jelenség olyan új, társadalmi és kulturális szempontból egyre jelentősebbé váló műfajok létrejöttét eredményezte, amelyek a nyelvtudomány érdeklődésére is számot tarthatnak.

Jelen dolgozatban a nyelvi megismerés funkcionális kognitív nyelvészet által alkalmazott modelljét felhasználva azt vizsgálom, hogy melyek lehetnek egy ilyen – a funkcionális kognitív keretben prototípuselvű mentális kategóriaként értelmezett – műfaj: a blog a résztvevők számára a műfaji besorolás szempontjából releváns tulajdonságai. Célom, hogy 100 magyar nyelvű blog összesen 500 diskurzusának kvantitatív és kvalitatív szempontokat egyaránt érvényesítő elemzése alapján meghatározzam azokat a tulajdonságokat, amelyeknek potenciálisan minden blog megfelel, illetve azokat, amelyek a blogoknak csak egy részére érvényesek, ezek segítségével pedig – követve a kognitív diskurzustipológia egyik alapelvét (Tolcsvai Nagy 2006: 74–5) – modellezem a beszélők műfajjal kapcsolatos implicit tudását, és definiáljam a blog fogalmát. Hangsúlyozandó, hogy a modell korpuszadatok elemzésén alapul, így csupán közvetve ad számot arról, hogy mely tulajdonságok játszanak valóban szerepet akkor, amikor a beszélők egy diskurzust blogként határoznak meg. Ennek ellenére indokolt a bloggal kapcsolatos beszélői ismeretek korpuszalapú, közvetett rekonstrukciója, hiszen az emberi elméhez történő közvetlen hozzáférés hiányában kézenfekvő, ha a kiindulópontot azok a diskurzusok adják, amelyeket a résztvevők egyértelműen blogként határoznak meg.

Témaválasztásomat az indokolja, hogy a hazai szakirodalomban szereplő blogdefiníciók – magyar nyelvű blogok korpuszalapú elemzésének hiányában – néhány blog kvalitatív elemzésén és a kutató intuícióján (Bódi 2009: 300) vagy pedig külföldi kutatások (pl. Herring et al. 2004, 2006) angol nyelvű blogokon végzett kvantitatív elemzésén (Juhász 2010: 4) alapulnak,² valamint érdemben kizárólag azokkal a tulajdonságokkal foglalkoznak, amelyeket minden blogra érvényesnek tartanak, tehát szükséges és elégséges feltételek alapján, az arisztotelészi kategorizáció elveit követve kívánják definiálni a blogot, ebből adódóan pedig kevésbé reflektálnak a műfaj heterogenitására.

A második fejezetben először röviden bemutatom a nyelvi megismerés

¹ Köszönöm Tátrai Szilárdnak a kutatás során nyújtott segítségét, valamint Laczkó Krisztinának és Veszelszki Ágnesnek a kéziratához fűzött megjegyzéseiket.

² Bódi Zoltán (2009: 300) szerint a blog „internetes napló, olyan személyes weboldal, amely a bejegyzéseket automatikusan megjeleníti anélkül, hogy a felhasználó webprogramozási és HTML-ismeretekkel rendelkezne. A blogbejegyzések vagy posztok rendszerint kommentálhatók, így kisebb-nagyobb közösségek épülhetnek fel egy-egy blog köré”. Juhász Valéria (2010: 4) – Herring et al. 2006: 1 alapján – azt tartja a blog egyetlen lényegi jellemzőjének, hogy „olyan gyakran módosított weboldalakból áll, ahol a bejegyzések dátumhoz kötöttek, és időben előre vagy visszafelé haladva is szerkeszthetők. Ugyanakkor kitér a blogoknak csak egy részére érvényes – általa fluensnek nevezett – műfaji tulajdonságokra is (Juhász 2010: 6–9).

kognitív nyelvészeti modelljét, illetve annak alkalmazhatóságát a diskurzustipológiában. Ezután meghatározom a blogra mint kategóriára jellemző tulajdonságokat, végül pedig megfogalmazom hipotéziseimet. A harmadik fejezetben ismertetem a korpusz kialakításának és elemzésének lépéseit. A negyedik fejezetben először csoportosítom a BLOG kategóriáját jellemző tulajdonságokat hatókörük szerint, vagyis meghatározom a kategória összes példányára, illetve csak a példányok egy részére érvényes – a családi hasonlóság szerinti – tulajdonságok körét. Ezután pedig a BLOG prototipikus, centrális és periférikus példányainak arányával foglalkozom. Az ötödik fejezetben összehasonlítom a hipotéziseket a kutatási eredményekkel, majd definiálom a blog fogalmát. A dolgozatot az *Összefoglalás és kitekintés* fejezet zárja.

2. Elméleti háttér

2.1. A nyelvi megismerés kognitív nyelvészeti modellje

Kutatásom elméleti háttéréül a nyelvi megismerésnek a funkcionális kognitív nyelvészetben széleskörűen felhasznált modellje áll, mivel a blog műfaját is a nyelvi megismerés eredményeképpen kialakuló prototípusulví, az egyes példányok tulajdonságait sematikus formában tartalmazó mentális kategóriaként értelmezem. Ez a megismerési séma két fő mentális műveletből: a percepcióból és a reprezentációból áll.

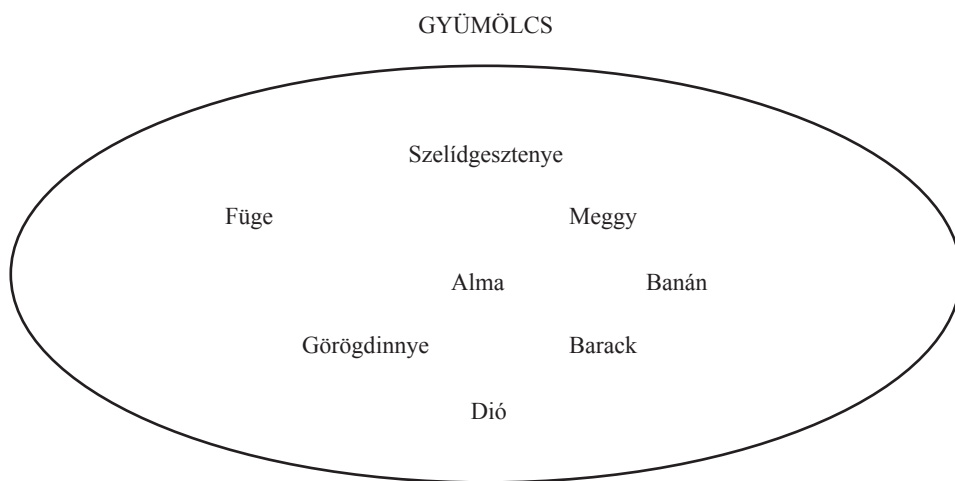
A megismerési folyamat első egysége a percepció: a minket körülvevő világ érzékszervi – látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás útján történő – észlelésének műveleteként definiálható. A nyelvi megismerés tehát fiziológiai, tapasztalati alapú, ám fizikai és kulturális környezetünk elemei és viszonyai nem egyszerűen tükröződnek az elménkben, hanem a világról szerzett ismereteinket strukturált, értelmezett formában tároljuk. A reprezentáció ezeknek a mentális struktúráknak a kialakítása, amely több, egymással szorosan összefüggő eljárás: az absztrakció, a sematizáció, valamint a kategorizáció révén valósul meg (Tátrai 2011: 28).

2.1.1. A kategorizáció példaalapú prototipikus modellje

A nyelvi megismerésben alapvető szerepet játszó egyik reprezentációs eljárás tehát a kategorizáció, amelynek példaalapú prototipikus modellje szerint a megismerés során a világ dolgait prototípusalapú kategóriákba rendezzük (Kövecses–Benczes 2010: 28–32; Tolcsvai Nagy 2010: 24–30). Az először Ludwig Wittgensteinnél (1953) megjelenő, majd Elanor Rosch (1977; 1978) által empirikus kísérletekkel is alátámasztott elmélet szerint a megismerés során létrejövő kategóriák olyan, prototípusok köré szerveződő tagok halmazai, ahol a tagokat a szükséges és elégséges feltételek helyett a családi hasonlóság elve kapcsolja egymáshoz.

A „családi hasonlóság elve” azt jelenti, hogy egy kategóriának lehetnek

prototipikus példányai,³ amelyekre érvényes az adott kategóriát jellemző összes tulajdonság (és csak a kategorizáció szempontjából irreleváns tulajdonságaik tekintetében különböznek egymástól), emellett vannak centrális példányok, amelyek megfelelnek e tulajdonságok többségének, illetve vannak periférikus példányok is, amelyek csak a kategóriát jellemző néhány tulajdonsággal bírnak. Tehát a kategória tagjai nem egyenrangúak, valamint a kategória határai nem élesek, mivel a kategória skaláris felépítésű, azaz középben helyezkednek el azok a példányok, amelyekre minden, a kategóriát jellemző tulajdonság érvényes, ezután következnek azok a példányok, amelyekre már nem érvényes az összes tulajdonság, a kategória szélén pedig azok a példányok helyezkednek el, amelyek a legkevesebb (szélsőséges esetben csak egy) a kategóriát jellemző tulajdonságnak felelnek meg. A prototipikus kategóriák felépítését illusztrálja a GYÜMÖLCS fogalmi kategóriájának vázlatos ábrája.

1. ábra

A GYÜMÖLCS fogalmi kategóriájának belső szerkezete

A kategóriák tehát „példányok emlékképeinek laza gyűjteményei”, egy entitást pedig úgy kategorizálunk, hogy összevetjük a már létező emlékképeinkkel, és abba a kategóriába soroljuk be, amelynek példányaihoz leginkább hasonlónak találjuk (Barsalou 1992: 26, idézi Kövecses–Benczes 2010: 32).

2.1.2. A sematizáció

A másik, a kategorizációtól elválaszthatatlan reprezentációs eljárás a sematizáció, amelynek eredményeképpen úgy jön létre reprezentáció (séma), hogy az aktuálisan megtapasztalt entitások bizonyos tulajdonságaitól eltekintünk, és csak a közös

³ Azért csak lehetnek, mert nem szükségszerű, hogy egy kategóriának ténylegesen létező prototipikus példányai legyenek (Rosch 1978: 40–1, idézi Tolcsvai Nagy 2010: 29).

tulajdonságaikat vesszük figyelembe. Következésképpen a sémák sokkal kevésbé részletezettek, mint azok a konkrét tapasztalatok, amelyeknek eredményeképpen létrejöttek (Tátrai 2011: 271).

A sematizáció és a kategorizáció azért elválaszthatatlan egymástól, mert amikor egy entitást egy fogalmi kategória példányaként azonosítunk, akkor számos, egyébként érzékelhető, de a kategorizáció szempontjából irreleváns tulajdonságától eltekintünk, és csak azokat a tulajdonságait vesszük figyelembe, amelyek megegyeznek az adott kategóriára jellemző tulajdonságokkal. Például, amikor egy entitást az AUTÓ fogalmi kategória példányaként azonosítunk, akkor teljes mértékben figyelmen kívül hagyjuk azt, hogy az adott példány automata vagy manuális váltóval rendelkezik, annak ellenére, hogy a váltó típusát egyébként képesek vagyunk érzékelni.

2.2. A nyelvi megismerés kognitív nyelvészeti modelljének megjelenése a diskurzustipológiában

A prototípuselvű kategorizáció és a sematizáció kulcsszerepet játszik a dinamikus jelentésképzés folyamatában (Tolcsvai Nagy 2010: 30–1), tehát a nyelvi megismerés ezen reprezentációs eljárások jelentőségét hangsúlyozó modellje eredményesen alkalmazható a diskurzustipológiában is (Tolcsvai Nagy 2006: 71; Tátrai 2011: 30). Ennek oka, hogy egy diskurzustípus meghatározása felfogható szemantikai problémaként is, ahol a feladat egy főnév (jelen esetben a *blog*) által jelölt fogalom mint komplex mátrix belső szerkezetének feltárása, vagyis annak a meghatározása, hogy ez a mátrix milyen kognitív tartományokból épül fel (Tolcsvai Nagy 2010: 44–5; 50–5).

Egy közösség tagjai számtalanszor válnak nyelvi interakciók résztvevőivé. Ezen interakciók során mind megnyilatkozóként, mind befogadóként folyamatosan diskurzusokat⁴ dolgoznak fel, a feldolgozás műveletének részeként pedig képesek arra, hogy az adott diskurzus általuk fontosnak vélt összetevőit egy fogalmi szerkezetben összegezzék a maguk számára (Tolcsvai Nagy 2006: 68). A diskurzus műveleti feldolgozásának része, hogy a közösség tagjai összehasonlítják az aktuális diskurzust az általuk korábban feldolgozott diskurzusokkal. A diskurzusok összehasonlítása az alapja a diskurzustípusok létrejöttének, illetve már mentálisan beágyazott diskurzustípus esetén az aktuális diskurzus diskurzustípusba történő besorolásának mind egyéni, mind közösségi szinten (Tolcsvai Nagy 2006: 75), tehát mind a diskurzustípus mint mentális kategória létrejötte, mind pedig az aktuális diskurzus diskurzustípusba történő besorolása a tág értelemben vett intertextualitás körébe tartozik (Tátrai 2006: 215).

⁴ A tanulmányban a magyar nyelvű szakirodalom jelentős részétől (pl. Tolcsvai Nagy 2001; 2006; 2008) eltérően a *diskurzus* és a *szöveg* terminusokat nem tekintem szinonimáknak, tehát a *szöveg* terminus szűk értelmezését (Boronkai 2009; Tátrai 2011) követem. E szerint a megközelítés szerint a *diskurzus* beszéd folyamat, amelynek résztvevői egy közös figyelmi jelenet keretében nyelvi szimbólumok segítségével megosztottnak a világgal kapcsolatos tapasztalataikon, összehangolják közös cselekvéseiket, és mindeközben személyközi kapcsolataikat is bonyolítják egymással (Tátrai 2011: 264–5). A *szöveg* pedig az egyik protodiskurzus, amelynek lényegi jellemzője a monologikusság, az interakció közvetettsége, a megformálás tervezettsége, az interakció írásbelisége és a műfaji elvárások nagyobb mértékű kodifikáltsága (Tátrai 2011: 93).

Ennek megfelelően a kognitív diskurzustipológia a diskurzustípusokat – így a blogot is – egymáshoz bizonyos tulajdonságaikat tekintve hasonló diskurzusok halmazaként, tehát a közösség által hagyományozott és a közösség tagjainak elméjében létező olyan mentális kategóriaként értelmezi, amelyet a beszélők szükség esetén képesek aktiválni (Tolcsvai Nagy 2001: 335). A diskurzustípus mint kategória (jelen esetben a BLOG) példányai a konkrét diskurzusok. A különböző diskurzusok mint példányok nem egyenrangú tagjai az adott diskurzustípusnak abban az értelemben, hogy vannak közöttük prototipikus: a diskurzustípusra jellemző összes tulajdonságnak megfelelő, centrális: e tulajdonságok többségével bíró, illetve periférikus: csak néhány kritériumot teljesítő példányok. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy nemcsak a példányok, hanem a diskurzustípust jellemző tulajdonságok sem egyenrangúak, mivel vannak közöttük olyanok, amelyek a kategória összes példányára érvényesek, ám vannak olyanok is, amelyeknek szűkebb az érvényességi köre.⁵

A diskurzustípusok létrejöttében a kategorizáció mellett a sematizáció is fontos szerepet játszik (Tátrai 2011: 30). A diskurzustípusok mentális kialakítása, illetve az aktuális diskurzus kategorizációja során ugyanis az egyén a példányok számos tulajdonságát nem veszi figyelembe, így ezek a diskurzustípus szintjén már nem jelennek meg. Következésképpen a diskurzustípus kevésbé részletezett, kevesebb tulajdonsággal bír, mint saját példányai.

Bizonyos diskurzustípusok esetében a diskurzustípussal kapcsolatos elvárások rögzítettek, intézményesítettek, míg más diskurzustípusok esetében nem. Jelen dolgozat Tátrai 2006: 217-hez hasonlóan azokat a diskurzustípusokat tekinti műfajoknak, amelyek esetében az elvárások rögzítettek és intézményesítettek. E szerint a blog tekinthető műfajnak, mivel bár tulajdonságai nincsenek a prototipikus műfajokhoz (pl. az irodalmi műfajokhoz) hasonlóan explicit módon kanonizálva, ám például a Goldenblog verseny (részletesen l. a 3. fejezetet) azt jelzi, hogy a blogoszférában is megjelentek olyan széleskörűen elfogadott intézmények, amelyek meghatározzák a közösség számára mintaadó blogok körét, így fontos szerepet játszanak a műfaji kanonizációban.

Egy diskurzustípus – a többi mentális kategóriához hasonlóan – nem statikus, mivel a közösség tagjai egy új diskurzus kategorizációja során minden alkalommal összehasonlítják azt a korábban általuk létrehozott és értelmezett diskurzusokkal, az összehasonlítás pedig – amely egy dinamikus kognitív folyamat – megerősíti vagy módosítja a korábbi diskurzustípust (Tolcsvai Nagy 2001: 336–7; 2006: 67). Ez a blog esetében azt jelenti, hogy ha az egyén egy olyan entitással találkozik, amely a blog kategóriáját jellemző tulajdonságok mindegyikének vagy túlnyomó többségének megfelel, akkor az ismételt mentális bevésoedésnek köszönhetően a kategóriajellemzők erősebbé válnak, ezen keresztül pedig a blog kategóriája is megerősödik. Ha azonban az egyén egy olyan diskurzussal találkozik, amely saját megítélése szerint a blog kategóriáját jellemző tulajdonságok közül csak nagyon kevésnek felel meg, akkor két lehetősége van: 1. egy másik diskurzustípusba sorolja az adott diskurzust, ezzel pedig nem befolyásolja a blog kategóriáját;

⁵ Utóbbiakat nevezik családi hasonlóság szerinti tulajdonságoknak (Tolcsvai Nagy 2010: 28).

2. valamilyen oknál fogva (pl. a közösség nyomásának hatására) mégis blogként kategorizálja azt, ezzel azonban gyengíti a blog kategóriáját jellemző egyes tulajdonságokat, amely több hasonló alkalom esetén a kategória módosulásához vezet, hiszen a meggyengült kategóriajellemzők helyére az új, blogként kategorizált diskurzusok más tulajdonságai kerülnek.

A műfaji kategorizáció fenti modellje – amely szerint az aktuálisan értelmezett diskurzust abba a műfaji kategóriába soroljuk, amelynek példányaihoz a leginkább hasonlít – magyarázatot ad magára a *blog* elnevezésre,⁶ illetve arra, hogy miért gyakori a blog internetes naplóként történő definiálása (pl. Bódi 2009: 300; Bódi 2010; Csala 2010). A blog ugyanis fiatal, globálisan 12–14, a magyar nyelvű közösségben pedig 6–10 éves műfaj,⁷ így gyakori, hogy a közösség tagjai a blogot egy nagyobb hagyományokkal rendelkező, tehát mentálisan jobban begyakorlott műfaji kategória alműfajának tartják, a blogként kategorizált diskurzusokat pedig egyúttal a napló műfaji kategóriájához sorolják, mivel ezeknek a diskurzusoknak egy része teljesíti a naplóval kapcsolatos befogadói elvárásokat. Ugyanakkor a blog önálló műfajként is felfogható, amely természetesen érintkezik a napló műfajával, ám nem tekinthető a napló alműfajának, mivel számos példánya nem felel meg a naplóval kapcsolatos befogadói elvárások jelentős részének (Juhász 2010: 6).

2.3. A kategóriát meghatározó tulajdonságok a blog esetében

A blog kategóriáját több tulajdonságnyaláb együttesen határozza meg. Mivel a vizsgált műfaji kategóriába egymástól jelentős mértékben eltérő diskurzusok tartoznak, így a kategória leírásához nem elég csupán azoknak a tulajdonságoknak a számbavétele, amelyek minden blogra érvényesek, hanem azokat is figyelembe kell venni, amelyek érvényességi köre korlátozott, mivel ennek hiányában a leírás nem lenne képes reflektálni a példányok heterogenitására. A következőkben a szakirodalomban szereplő, saját – néhány blogot érintő (vö. ábrák és mellékletek) – kvalitatív elemzésemmel alátámasztott, a blog kategóriáját meghatározó tulajdonságokat ismertetem. Ismét kiemelendő, hogy mivel az itt szereplő tulajdonságok a blogoszféra által egyértelműen blognak tartott diskurzusok elemzésén alapulnak, csupán közvetve adnak információt a közösség tagjainak műfajjal kapcsolatos tudásáról.

⁶ A *blog* a *web* 'háló, hálózat' és a *log* 'napló' szavak összetételéből (*weblog*) rövidüléssel keletkezett (Herring et al. 2004: 1).

⁷ Az első lábjegyzetben szereplő *weblog* szót először Jorn Barger használta 1997-ben, a *blog* szó pedig először 1999-ben fordult elő (Herring et al. 2004: 1). Ezeknek a szavaknak a megjelenése jelzi a műfaj kialakulását. Természetesen korábban is keletkeztek olyan diskurzusok, amelyeket ma már blogoknak tartanak: Winer (2002) szerint az első blogot 1991-ben hozták létre, Herring és társai (2004: 1) pedig 1996-ra datálják az első blog megjelenését. Nyilvánvaló azonban, hogy a szövegeket a keletkezésük idején nem tarthatták blognak, hiszen a blog mint műfaj ekkor még nem létezett. Az első magyar nyelvű blog a közvélekedés szerint a *Technocol.hu* volt, amelyet 2000-ben hoztak létre, a *blog* szó pedig 2000 és 2005 között került át a magyar nyelvbe (http://webisztan.blog.hu/2010/03/09/kik_mik_voltak_az_elsok_a_magyar_weben). A letöltés ideje: 2012.01.10.).

1. A blog mint egység tulajdonságai (Herring et al. 2004: 2–3, Miller–Shepherd 2004):

- Az internetes nyelvhasználati színtér része.
- Nyilvános, azaz potenciálisan minden felhasználó számára elérhető. Ez azt jelenti, hogy a blogon szereplő szövegeket bárki elolvashatja előzetes regisztráció nélkül is.
- Címmel rendelkezik (2. ábra). A cím annak a jele, hogy a blog határai egyértelműek, vagyis megállapítható, hogy egy bizonyos megnyilatkozás az adott blog része-e, vagy sem.

2. ábra

Blogcímek (törökgáborelemmez, [http://torokgaborelemmez.blog.hu/];

Hírcsárda [http://www.hircsarda.hu/]; a letöltés ideje: 2012.01.10.)

- Más blogokhoz vagy honlapokhoz kapcsolódik, tehát egy hálózat eleme. Ezt a blog felületén elhelyezett hivatkozások (linkek) jelzik (3. ábra).

OLVASSUK

Litera
Irodalmi Jelen
Alföld
Bárka
Új Könyvpiac
Guardian
NY Times
NY Books
ÉS

3. ábra

Hivatkozások más blogokra és honlapokra

(KönyvesBlog, [http://konyves.blog.hu/];

a letöltés ideje: 2012.01.10.)

2. A blog szerkezetére vonatkozó tulajdonságok (Herring et al 2004: 2–3, idézi Juhász 2010: 7–8):

- Diskurzusegyüttes, azaz diskurzusok sorából áll.⁸
- Tartalmazza a blog bemutatását. Ez a rész közli a blog tematikáját, létrehozásának motivációját vagy az elvárt olvasók körét (4. ábra).

4. ábra

A blog bemutatása (Jégkorongblog [<http://jegkorong.blog.hu/>]; Webisztán [<http://webisztan.blog.hu/>] a letöltés ideje: 2011.05.10.)

- Tartalmazza a bloggazda bemutatkozását (5. ábra).

Váraljay Gabriel

Megrögzött social media és marketing rajongó, akinek az a célja, hogy mindenki megértse és hatékonyan használja az új internetes eszközöket. Elsősorban a Twitterre és a Facebookra hívja fel a figyelmet, melyeket szerinte mindenkinek ismernie kell. Hisz abban, hogy a siker fontos, ha nem a legfontosabb

alkotóelemei a közösség és egymás segítése.

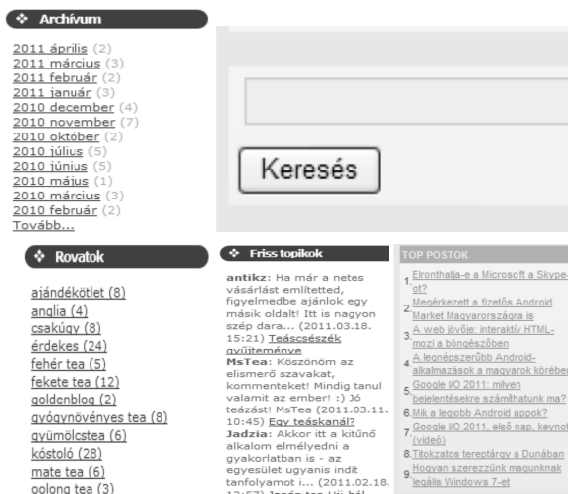
5. ábra

A bloggazda bemutatkozása (Varaljay.com – Social Marketing [<http://varaljay.com/hu/>]; a letöltés ideje: 2011.05.10.)

- A kommunikáció párhuzamosságát elősegítő szerkezeti egységei vannak. Ezek az egységek a következők: 1. a kereső, amely lehetővé teszi a blogon szereplő szövegekben történő keresőszavas keresést; 2. az archívum, amely a blogon szereplő bejegyzéseket (posztokat) foglalja magában havi bontásban; 3. a címkedoboz, amely a blog posztjait tematikus címkék (tagek) szerint csoportosítva közli; 4. a kommentdoboz, amely a blog posztjaira érkezett utolsó hozzászólásokat (kommenteket) tartalmazza, megadva azok első pár szavát, szerzőjük nicknevét, a beküldés idejét és annak a hozzászólásnak a címét, amelyhez a hozzászólás kapcsolódik; 5. a legnépszerűbb bejegyzések listája,

⁸ A diskurzusnak két altípusa van: a szöveg (textus) és a társalgás (konverzáció). Csupán a társalgás esetében követelmény több megnyilatkozás egymást követő megjelenése, következképpen egyetlen megnyilatkozás is tekinthető diskurzusnak (Boronkai 2009: 31–3). A diskurzusok a blog legfontosabb szerkezeti elemei, így velük a 3. pontban részletesen foglalkozom.

amely az adott blog legolvasottabb vagy legtöbb hozzászólással rendelkező posztjainak listáját közli (6. ábra). Ezek célja a blog különböző posztjaihoz kapcsolódó diskurzusok időbeli párhuzamosságának az elősegítése.

6. ábra

A kommunikáció párhuzamosságát elősegítő szerkezeti elemek (Tealevelek [http://tealevelek.blog.hu/]; Webisztán [http://webisztan.blog.hu/]; a letöltés ideje: 2011.05.10.)

- Más kommunikációs csatornákat (beépített chat, e-mail küldése a blog gazdájának, a blog Facebook-csoportjához történő csatlakozás lehetőségének a felkínálása) tartalmaz (7. ábra).

7. ábra

A blogon megjelenő egyéb kommunikációs csatornák (Tinkmara – A tengerentúlról jelentem [http://tinkmara.freeblog.hu/]; Webisztán [http://webisztan.blog.hu/]; a letöltés ideje: 2011.05.10.)

3. A blogot felépítő diskurzusok tulajdonságai (Mishne –Glance 2006):

- Egymáshoz kapcsolódó megnyilatkozásokból épül fel. Ez a tulajdonság a prototipikus társalgásra jellemző, ám más tulajdonságai (az interakció közvetettsége és írásbelisége) a blogot felépítő diskurzusokat a szöveghez közelítik. Mivel ez a kettősség nem csupán a blogra, hanem a fórumra és a chatre is jellemző, elképzelhető, hogy kialakulóban van egy az internetes nyelvhasználati színtérhez köthető harmadik protodiskurzus, amelyet a dialogikusság, valamint az interakció közvetettsége és írásbelisége jellemez (Laczkó 2008: 214).
- Előbbi, a társalgásra jellemző tulajdonságából adódóan (Boronkai 2009: 31) folyamatosan változik, mivel minden új szöveg módosítja a beszédhelyzetet.
- A diskurzusban megjelenő egyik megnyilatkozás-típus a poszt (l. 1. melléklet).
- A diskurzusban megjelenő másik megnyilatkozás-típus a komment⁹ (l. 2. melléklet).
- Egyik résztvevői szerepe a posztoló (a bejegyzés írója).
- Másik résztvevői szerepe pedig a kommentelő (a hozzászólás írója).
- A posztoló szerepe rugalmas, mivel az adott beszédhelyzetben egyúttal a kommentelő szerepét is felveszi (l. 2. melléklet).
- A kommentelő szerepe merev, mivel az adott beszédhelyzetben később már nem válik posztolóvá.¹⁰
- A diskurzust felépítő megnyilatkozások publikálásának időpontja ismert (l. 1. és 2. melléklet).
- A diskurzust felépítő megnyilatkozások szerzői ismertek. Az internet általános anonimitásából adódóan az „ismertség” fogalma rendkívül korlátozott, mindössze annyit jelent, hogy nicknév (internetes becenév) alapján azonosíthatók a résztvevők¹¹ (l. 3. és 4. melléklet).
- A diskurzusok indulásuk időpontját tekintve lineáris sort alkotnak. Ez egyben azt is jelenti, hogy a blogok dinamizmusa két szinten is érvényesül: egyrészt a blogot felépítő beszédhelyzetek is dinamikusan változnak, másrészt maga a blog is, mivel folyamatosan keletkeznek új beszédhelyzetek.
- A diskurzusok egészére viszont nem jellemző ez a linearitás, mivel adott blog különböző posztjaira időben párhuzamosan is érkeznek hozzászólások.
- Nyitott, vagyis a diskurzus lezáratlan, mivel bármikor érkezhetnek új hozzászólások.

⁹ A posztokkal és a kommentekkel részletesebben a 4. és az 5. pontban foglalkozom. Ez azt jelzi, hogy a blog összetett műfaj, vagyis műfaji jellemzőinek egy részét valójában a részeként megjelenő megnyilatkozás-típusok tulajdonságai alkotják.

¹⁰ Megjegyzendő, hogy a hozzászóló szerepe a blog egészét tekintve rugalmas, mivel egy másik beszédhelyzetben már felveheti a posztoló szerepét.

¹¹ Egyénfüggő, hogy a résztvevők mennyi és milyen jellegű információt közölnek magukról az adatlapjukon. Sok esetben az olvasó mindössze annyit tud megállapítani, hogy két megnyilatkozás szerzője azonos-e, vagy sem. (Sőt még ebben sem lehet biztos, hiszen például több személy is használhatja ugyanazt a nicknevet, vagy egy személy is használhat egyszerre több különböző nevet.)

4. A blogbejegyzések (posztok) tulajdonságai:

- Az aktuális diskurzus első megnyilatkozása.
- Ebből adódóan új diskurzust hoz létre a blogon belül, így az adott diskurzus elsődleges megnyilatkozása.
- Egy diskurzuson belül kizárólag egy lehet belőle.
- Nagyobb terjedelmű, mint a hozzászólások.
- Nyelvileg részletesen kidolgozott. Ennek oka, hogy szövegvilága összetett, vagyis sok elemből áll, és komplex térbeli, időbeli és ok-okozati viszonyokat tartalmaz. Például egy étel elkészítését mutatja be¹² (l. 1. melléklet).
- Tervezett írott megnyilatkozás, amelyre jellemző az előzetes tervezés és az utólagos ellenőrzés.¹³
- A kommunikáció csatornája nem kizárólag a nyelv: képeket és videókat is tartalmaz (l. 1. melléklet).
- Adott blog különböző posztjainak szerzője ugyanaz a személy.
- Adott blog különböző posztjai tematikusan kapcsolódnak egymáshoz. A tematikus kapcsolatot a poszt címkéi (tagjei) jelzik (l. 1. melléklet). Egy tematikus csoportba (l. 2.4. pont) a blog azon posztjai tartoznak, amelyeknek legalább egy közös címkéjük van.

5. A hozzászólások (kommentek) tulajdonságai (Mishne–Glance 2006):

- Egy diskurzuson belül több is van belőlük.
- Időben és térben – az olvasása fentről lefelé haladó irányát tekintve – mindig a poszt után következnek.
- Másodlagos megnyilatkozások, amelyek nem hoznak létre új diskurzust, de társalgássá teszik azt.
- Egy diskurzuson belül mindegyikük kisebb terjedelmű, mint az a poszt, amelyre reagálnak.
- Nyelvileg kevésbé kidolgozottak. Ennek oka, hogy szövegviláguk egyszerű, kevés elemet és összefüggést tartalmaz. Például egy étel elkészítésének egyetlen lépésével foglalkozik¹⁴ (l. 2. melléklet).

¹² Természetesen ez egy nehezen operacionalizálható tulajdonság, mivel a nyelvi kidolgozottság részletessége csak részletes szövegelemzés alapján állapítható meg. A vehikulum terjedelmének növekedésével viszont általában növekszik a nyelvi kidolgozottság mértéke (Tolcsvai Nagy 2006: 76), így jelen kutatás során – a módszer korlátainak ismeretében – azt a szöveget tartom nyelvilleg kidolgozottabbnak, amelynek vehikuluma nagyobb terjedelmű.

¹³ Ez a tulajdonság szintén nehezen operacionalizálható, mivel az előzetes tervezés és utólagos ellenőrzés megléte vagy hiánya közvetlenül csak pszicholingvisztikai vizsgálatokkal igazolható. Ám minél nagyobb a vehikulum terjedelme, annál valószínűbb, hogy a szöveg előzetesen meg volt tervezve (Tolcsvai Nagy 2006: 76), így jelen kutatás során – ismételten a módszer korlátainak ismeretében – annál nagyobbban tartom a szöveg előzetes tervezésének az esélyét, minél nagyobb terjedelmű a szöveg vehikuluma.

¹⁴ Vö. 11. lábjegyzet.

- Spontán írott megnyilatkozások,¹⁵ amelyekre nem jellemző az előzetes tervezés és az utólagos ellenőrzés.¹⁶
- Vannak közöttük közvetlenül a posztra reagálók, amelyeknek címzettje értelemszerűen a posztoló (l. 2. melléklet).
- Emellett vannak közöttük olyanok, amelyek egy másik hozzászólásra reagálnak, vagyis közvetlen címzettjük egy másik hozzászóló. Másik kommentre reagáló kommentnek azokat tekintetem, amelyeknél szerző használja a „válasz xy üzenetére” funkciót, vagy egyértelműen közli, hogy melyik hozzászóló a címzett (l. 4. melléklet).
- Kommentbokrot alkotnak (l. 3. melléklet). Ez azt jelenti, hogy van legalább két olyan hozzászólás, amely a posztra vagy ugyanarra a kommentre reagál. Feltétele, hogy adott diskurzusban legalább két hozzászólás szerepeljen.
- Kommentláncokat alkotnak (l. 4. melléklet). Tehát van legalább két olyan hozzászólás, amelyek közül az első a posztra, a második pedig az első hozzászólásra reagál. Feltétele, hogy az adott diskurzusban szerepeljen legalább egy olyan hozzászólás, amely egy másik kommentre reagál.¹⁷
- A kommunikáció csatornája esetükben kizárólag a nyelv: képeket és videókat nem tartalmaznak.

2.4. Hipotézisek

1. A blog műfaji kategóriáját jellemző tulajdonságok érvényességi köre különböző. Vannak a blog összes példányára érvényes, illetve a példányoknak csak egy részére érvényes, családi hasonlóság szerinti tulajdonságok. A családi hasonlóság szerinti tulajdonságok további két csoportra bonthatók: azokra a tulajdonságokra, amelyek a példányok legalább felére, de nem mindegyikére, illetve azokra, amelyek a példányoknak csak a kisebbik részére érvényesek.¹⁸

¹⁵ A dolgozatban a *tervezett írott nyelv* és a *spontán írott nyelv* terminusokat használom. Az angol nyelvű szakirodalomban gyakori a *netspeak* (Bódi Zoltán fordítása nyomán *netnyelv*) (Crystal 2001: 29), a magyar szakirodalomban pedig az *írott beszélt nyelv* (Bódi 2004: 32–55), illetve a *másodlagos írásbeliség* terminus használata (Balázs 2004: 119). A *netnyelv* terminust azért nem tartom megfelelőnek, mert önmagában csak annyit közöl, hogy az internet nyelvhasználata eltér más szinterekétől. Az *írott beszélt nyelv* kifejezéssel kapcsolatban problematikus, hogy azt sugallja, mintha a beszélt nyelv szükségszerűen spontán lenne, ám ez nem igaz, hiszen például egy előre megírt beszéd elhangzása során kizárólag tervezett beszélt nyelvi megnyilatkozások hangzanak el. A *másodlagos írásbeliség* pedig azért nem megfelelő ebben a kontextusban, mert bár történetileg a spontán írott nyelv valóban másodlagos a tervezett írott nyelvhez képest, ám az internet és ezen belül a blog esetében ez a két nyelvhasználati forma teljesen egyenrangú. A *spontán írott nyelv* és a *tervezett írott nyelv* ezzel szemben viszont jelzi azt, hogy a nyelvhasználat csatornája mindkét esetben az írás, a nyelvi produkció jellege azonban eltér egymástól.

¹⁶ Vö. 12. lábjegyzet.

¹⁷ A szakirodalom megnyilatkozásláncnak (utterance cluster) nevezi az egymást feltételező, szoros dialogikus viszonyt mutató megnyilatkozások sorozatát (Verschuere 1999: 131–4). Mind a kommentlánc, mind a kommentbokr terminus a megnyilatkozáslánc speciális eseteit jelöli, tehát ebben az esetben a *lánc* és a *bokr* a szerkezeti különbségekre utal. A kommentlánc és a kommentbokr kialakulásának feltételei nem zárják ki egymást, így adott diskurzusban együttesen, hibrid alakulatok formájában is megjelenhetnek.

¹⁸ A családi hasonlóság szerinti tulajdonságok hatókörük szerint skálárisan rendeződnek el, így két részre bontásuk csupán a blog kategóriájának átlátható ismertetését segítő módszertani lépés.

2. A blog műfaji kategóriájának tulajdonságai közül a legnagyobb a példányok többségére, de nem mindegyikére érvényes, a legkisebb pedig a példányok kevesebb, mint a felére érvényes tulajdonságok aránya.
3. Vannak a blog összes kritériumának megfelelő prototipikus, a kritériumok többségét, de nem mindegyikét teljesítő centrális és csak néhány jellemzőnek megfelelő periférikus példányok.
4. A blog műfaji kategóriáján belül a legnagyobb a centrális, a legkisebb pedig a periférikus példányok aránya.

3. Anyag és módszer

Mivel a blogok alapsokasága meghatározhatatlan, és folyamatosan változik (új blogok keletkeznek, másokat törölnek), valamint a magyar nyelvű blogokkal kapcsolatban nem állnak rendelkezésre statisztikai adatok, reprezentatív mintavételre nincs lehetőség. Az anyaggyűjtéssel kapcsolatos reális elvárások így a következők: 1. a korpusz minél nagyobb méretű legyen, tehát minél több blogot tartalmazzon,¹⁹ 2. a korpuszban szereplő blogok kiválasztása ne teljes mértékben önkényes, hanem érvekkel alátámasztható, megindokolható legyen. A korpusz kialakítása során ezt a két elvárást tartottam szem előtt.

A korpusz 100 blog²⁰ összesen 500 bejegyzését és az azokhoz tartozó hozzászólásokat tartalmazza. A blogok kiválasztása során először összegyűjtöttem a Heti Világgazdaság (HVG) című lap által 2005 óta minden évben megrendezett *Goldenblog* elnevezésű verseny 2010-es kiírásának első tíz helyezettjét a *Gasztriblogok*, *Kultszórakozás*, *IT blogok*, *Egészség-életmód*, *Szakmai blogok*, *Hírblogok*, *Helyi.érték* és *Komplex blogok* tematikus kategóriákban.²¹ Ez összesen 81 blogot jelent.²² Ezután a korpuszt a Blogol.hu blogszolgáltató főoldalán 2011. május 9-én aktuálisan szereplő első 8, a Freeblog.hu főoldalán megjelenő első 6 és a Blogger.hu/Blogspot.com által ajánlott első 5 bloggal bővítettem annak érdekében, hogy mind a négy jelentős magyar blogszolgáltató blogjai megjelenjenek a korpuszban. Az így kapott 100 blog posztjai közül a 2011. május 9. előtt publikált utolsó ötöt és az azokra érkező hozzászólásokat használtam fel a korpusz építésekor.

A korpusz 81%-át tehát a *Goldenblog* verseny 2010-es kiírásának helyezettjei alkotják. Ezt azért érdemes külön is kiemelni, mert a *Goldenblog* verseny a magyar blogoszféra kiemelkedő eseménye, amely során újságírókból és korábbi

¹⁹ A korpusz méretével kapcsolatban a korábbi – az angol nyelvű blogok kvantitatív elemzésével foglalkozó – kutatások lehetnek irányadók: Herring és társai (2004: 3) 203, szintén Herring és társai (2006: 5) 457, Herring és Paolillo (2006: 454) pedig 120 blogból álló korpuszokat használt elemzései során. Ám statisztikák hiányában is valószínűsíthető, hogy az angol nyelvű blogok száma többszöröse a magyar nyelvűeknek, így a magyar blogokra vonatkozóan a fentieknél kisebb korpusz alapján is releváns következtetések fogalmazhatók meg.

²⁰ Ezek listáját az 5. melléklet közli. A blogok 48%-a a Blog.hu (<http://blog.hu>), 15%-a a Blogger.hu/Blogspot.com (<http://blogger.hu/>), 11%-a a Freeblog.hu (<http://freeblog.hu/>), 8%-a a Blogol.hu (<http://blogol.hu>), 18%-a pedig valamely másik blogszolgáltatóhoz tartozik, vagy független.

²¹ A versenyről és a kategóriákról további információk a <http://www.goldenblog.hu/> oldalon érhetők el. A letöltés ideje: 2012.01.10.

²² A *Gasztriblogok* kategóriában két 10. helyezést is kiosztottak.

nyertesekből álló szakmai zsűrik választják ki a közönség által benevezett blogok közül a szerintük legjobbakat. Emellett a közönség is szavazhat, tehát az eredmények a blogoszféra közösségének kollektív véleményét is tükrözik. A verseny jelentőségét jelzi, hogy a vizsgálat óta lezajlott 2011-es Goldenblogra 1491 blogot neveztek, a közönségszavazás során pedig összesen 68 887 szavazat érkezett.²³ A verseny presztízsének bizonyítéka, hogy a helyezett blogok gazdái általában saját blogukon is feltüntetik eredményüket. Feltételezhető tehát, hogy a verseny népszerűségéből és presztízséből adódóan a győztes blogok mintaadó szerepet töltenek be a magyar blogoszférában, így fontos szerepet játszanak abban, hogy a közösség tagjai mit tartanak a blog meghatározó műfaji tulajdonságainak.

A korpusz elemzése során azt vizsgáltam, hogy az egyes blogokra, illetve azokon belül az egyes posztokra és a hozzájuk tartozó hozzászólásokra a blog – a 2.3. alfejezetben megfogalmazott – 42 jellemzője közül melyek érvényesek és melyek nem.

4. Eredmények

4.1. A blog műfaji jellemzőinek csoportosítása hatókörük szerint

A blog műfaji jellemzőit a 2.3. alfejezetben öt csoportra (a blog mint egység, a blog szerkezetére vonatkozó, a blogot felépítő diskurzusok, a blogbejegyzések, valamint a hozzászólások tulajdonságaira) bontottam.²⁴ A következőkben ezt a felosztást követve ismertetem a blog kategóriájának az összes példányra érvényes, illetve a családi hasonlóság szerinti tulajdonságait. A családi hasonlóság szerinti tulajdonságokon belül megkülönböztetem azokat a tulajdonságokat, amelyeknek a példányok nem mindegyike, de legalább 50%-a felel meg, illetve azokat, amelyek hatóköre csak a példányok kevesebb, mint felére terjed ki.²⁵

4.1.1. A blog műfaji kategóriájának minden példányra érvényes tulajdonságai

Mind a 100 vizsgált blog az internetes nyelvhasználati szintér része, illetve nyilvános, tehát a rajta szereplő szövegek bármely felhasználó számára előzetes regisztráció nélkül is hozzáférhetők. Emellett mindegyik blog rendelkezik címmel, amely azt jelzi, hogy az adott blog egyértelműen elhatárolható más blogoktól, illetve honlapoktól.

A blog szerkezetére vonatkozó tulajdonságok közül csupán egyetlen tekinthető

²³ http://goldenblog.hu/hirek/20110822_goldenblog_2011_egyeb.aspx. A letöltés ideje: 2012.01.10. A 2010-es kiírásról nem érhető el hasonló statisztikai adatok.

²⁴ Az első két csoport esetében 100% = 100, a további három csoport esetében pedig 100% = 500.

²⁵ Ezek között a tulajdonságcsoportok között valójában nincs éles határvonal, hanem a kategória példányaihoz hasonlóan kontinuumot alkotnak, ám a blog műfaji kategóriájának átláthatóbb leírása miatt indokoltnak tartom szétválasztásukat.

univerzális műfaji jellemzőnek: minden vizsgált blogra igaz, hogy diskurzusok sorából áll,²⁶ következésképpen az új diskurzusok megjelenésével dinamikusan változik.

A blogot felépítő diskurzusok tulajdonságai közül minden vizsgált diskurzusra igaz, hogy 1. legalább egy bejegyzés alkotja, 2. résztvevői szerepe a posztoló, 3. a diskurzusokban szereplő megnyilatkozások publikálásának időpontja ismert, 4. a diskurzusok indulásuk időpontját tekintve lineáris sort alkotnak.

A posztok univerzális tulajdonságai az 500 példány alapján a következők: 1. a blogon megjelenő diskurzusok első megnyilatkozásai, 2. új diskurzust hoznak létre a blogon belül, így annak elsődleges megnyilatkozásai, amelyeknek hiányában nem jön létre a diskurzus, 3. egy diskurzuson belül kizárólag egy van belőlük.

Mivel vannak olyan bejegyzések, amelyekre nem érkeztek hozzászólások, a blog kategóriájának nem univerzális jellemzője, hogy hozzászólásokat tartalmaz, következésképpen a hozzászólások bármely – akár az összes hozzászólásra érvényes tulajdonsága a blog szempontjából legfeljebb a családi hasonlóság szerinti jellemző lehet.

Összefoglalva az alfejezet eredményeit, megállapítható, hogy a blog előzetesen megfogalmazott 42, a kategóriát meghatározó tulajdonsága közül 11 univerzális, vagyis ezek az összes példányra érvényesek.

4.1.2. A blog kategóriájának a példányok legalább felére, de nem mindegyikére érvényes tulajdonságai

A blogra mint egységre vonatkozó tulajdonságok közül a példányok több mint felére (88%-ára) érvényes az, hogy a blog más blogokhoz vagy honlapokhoz kapcsolódik, tehát egy hálózat eleme.

A blog szerkezetére vonatkozó tulajdonságok közül három jellemző a példányok többségére. 1. A blog a kommunikáció párhuzamosságát elősegítő legalább egy egységgel rendelkezik (ez a blogok 99%-ára érvényes, ezen belül pedig a vizsgált blogok 89%-án szerepel archívum, 83%-án kereső, 71%-án címkedoboz, 70%-án kommentdoboz, 37%-án pedig a legnépszerűbb bejegyzéseket tartalmazó lista²⁷). 2. A blog tartalmazza saját maga bemutatását (a példányok 66%-ára érvényes). 3. Más kommunikációs csatornákat is tartalmaz (ennek a példányok 55%-a tesz eleget).

A blogot felépítő diskurzusok több mint felére érvényesek a következők állítások. 1. Nyitottak, tehát bármikor bővíülhetnek új megnyilatkozásokkal (a példányok 98%-ára érvényes). 2. A diskurzusokat felépítő megnyilatkozások szerzői ismertek (a példányok 94%-ára igaz). 3. Egymáshoz kapcsolódó szövegekből épülnek fel, tehát társalgások (ennek a kritériumnak az összes vizsgált diskurzus 62,4%-a felel meg). 4. Folyamatosan változnak, mivel minden új szöveg módo-

²⁶ Hangsúlyozom, hogy a diskurzus a 7. lábjegyzetben megfogalmazott értelmezése szerint az a poszt is tekinthető diskurzusnak, amelyre nem érkeztek hozzászólások.

²⁷ Tehát önmagában az a tulajdonság, hogy a blogon szerepel a legnépszerűbb bejegyzéseket közlő lista, periférikus tulajdonságnak minősül, ám ezt már a 2.3. alfejezetben sem kezeltem önálló tulajdonságként.

sítja a diskurzust (mivel ez a tulajdonság az előző függvénye, szintén a példányok 62,4%-a felel meg neki). 5. Jellegzetes megnyilatkozás-típusuk a komment (ez ugyancsak a blogok diskurzusainak 62,4%-ára igaz). 6. Résztvevői szerepük a kommentelő (az előző tulajdonság függvényeként ennek is 62,4% felel meg). 7. A kommentelői szerep merev, tehát a kommentelő az adott diskurzuson belül később már nem válik posztolóvá (a példányok 62,4%-ára igaz).²⁸ 8. A diskurzusok egészére nem jellemző a linearitás, ugyanis az adott blog különböző posztjaira időben párhuzamosan is érkeznek hozzászólások (hatóköre a példányok 62%-ára terjed ki).

A blogbejegyzések több mint felére jellemző tulajdonságok köre a következő. 1. A blogbejegyzés nagyobb terjedelmű, mint a rá érkező hozzászólások (a példányok 86,2%-ára érvényes). 2. Tematikusan kapcsolódik a blog más bejegyzéseihez (ennek hatóköre 82%). 3. Esetében a kommunikáció csatornája nem kizárólag a nyelv, vagyis képeket és videókat is tartalmaz (a példányok 78,2%-a felel meg ennek). 4. Szerzője megegyezik az adott blog többi posztjának írójával (72%-ra érvényes). 5. Nyelvileg részletesen kidolgozott, tehát szövegvilága összetett, vagyis sok elemből áll, és komplex tér- és időbeli, valamint ok-okozati viszonyokat tartalmaz (a tulajdonság hatóköre a példányok 71,2%-ára terjed ki). 6. Tervezett írott megnyilatkozás, tehát jellemzője az előzetes tervezés és az utólagos ellenőrzés (szintén a példányok 71,2%-ára érvényes).

A vizsgált blogok összes diskurzusát tekintve a hozzászólások a következő, a példányok többségére jellemző tulajdonságokkal rendelkeznek. 1. Időben és térben a poszt után következnek (a vizsgált posztok 62,4%-ára igaz). 2. Másodlagos megnyilatkozások, amelyek nem hoznak létre új diskurzust, de társalgássá teszik azt (ez a tulajdonság az előző függvénye, tehát hatóköre szintén 62,4%). 3. Vannak közöttük közvetlenül a posztra reagálók (ez is a példányok 62,4%-ára jellemző). 4. Esetükben a kommunikáció csatornája kizárólag a nyelv, képeket és videókat nem tartalmaznak (hatóköre szintén a példányok 62,4%).²⁹ 5. Nyelvileg kevésbé kidolgozottak, tehát szövegviláguk egyszerű, kevés elemet és egyszerű összefüggéseket tartalmaz (a példányok 61,4%-ára érvényes). 6. Spontán írott megnyilatkozások, amelyekre nem jellemző az előzetes tervezés és az utólagos ellenőrzés (mivel az előző függvénye, szintén a példányok 61,4%-ára vonatkozik). 7. A diskurzuson belül több is van belőlük (a diskurzusok 56,4%-ára igaz). 8. Kommentbokrot alkotnak (ugyancsak 56,4% felel meg ennek). 9. Mindegyikük kisebb terjedelmű, mint a poszt, amelyre reagálnak (a diskurzusok 55,2%-ára jellemző).

Összefoglalva az alfejezet eredményeit, megállapítható, hogy a blog kategóriáját jellemző tulajdonságok közül 27-nek, tehát a tulajdonságok többségének hatóköre nem univerzális, de kiterjed a kategória egyedeinek a többségére.

²⁸ Tehát a kommentelői szerep minden esetben merev, amikor megjelenik a diskurzusban. Ám sok esetben egyáltalán nem is jelenik meg.

²⁹ A fenti négy tulajdonság a hozzászólások szempontjából univerzális, mivel minden olyan diskurzusra érvényes, amelyben megjelennek hozzászólások. Ám a vizsgált blogok diskurzusainak csak a 62,4%-a (312 példány) ilyen, így a blog egésze szempontjából ezek a tulajdonságok is családi hasonlóság szerintinek minősülnek.

4.1.3. A blog kategóriájának csak a példányok kisebbik részére érvényes tulajdonságai

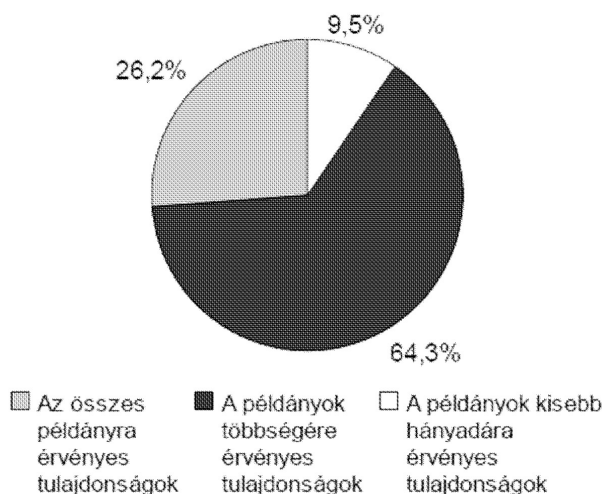
A blog mint egység tulajdonságai között egyetlen periférikus sincs, a blog szerkezetére vonatkozó tulajdonságok között pedig mindössze egy ilyen található: a vizsgált blogok 27%-a tartalmazza a blog gazdájának a bemutatkozását. A blogot felépítő diskurzus tulajdonságai közül szintén egy bizonyult periférikusnak: a vizsgált posztok 27%-ában rugalmas a posztoló szerepe, vagyis ilyen arányban veszi fel a kommentelő szerepét is.

A bejegyzésekre vonatkozó tulajdonságok közül egyik sem periférikus, ezzel szemben a hozzászólásokra vonatkozó tulajdonságok között két ilyen is található. 1. Vannak közöttük olyanok, amelyek egy másik hozzászólásra reagálnak (ez a posztok 40%-ára érvényes). 2. Adott diskurzuson belül kommentláncot alkotnak (ennek szükséges és elégséges feltétele az előző tulajdonság, így ez is a példányok 40%-ára igaz).

Összességében a blog tulajdonságai közül a példányoknak csupán a kisebbik részére jellemzők aránya a legalacsonyabb, hiszen mindössze négy ilyen azonosítható.

4.1.4. A különböző hatókörű tulajdonságok aránya

A következő diagram a különböző hatókörű: az összes példányra érvényes, tehát univerzális, valamint a példányok többségére, illetve a példányok kisebb részére jellemző családi hasonlóság szerinti tulajdonságok arányát ábrázolja.

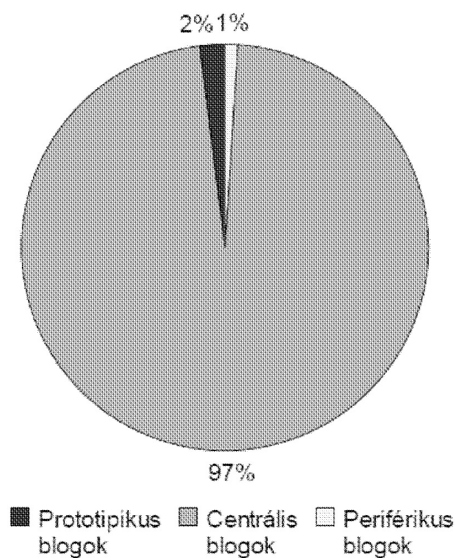
8. ábra

A blog különböző hatókörű műfaji tulajdonságainak megoszlása

Látható, hogy a blog műfaji kategóriáját meghatározó tulajdonságok 73,8%-a nem érvényes a kategória összes példányára. A tulajdonságok legnagyobb része (64,3%-a) a példányok többségére érvényes családi hasonlóság szerinti tulajdonság, ezután következnek az összes példányra érvényes jellemzők (26,2%), a legkisebb pedig a példányok kisebb hányadára érvényes tulajdonságok aránya (9,5%).

4.2. A prototipikus, a centrális és a periférikus példányok aránya a blog műfaji kategóriáján belül

A következő ábra a prototipikus, a centrális és a periférikus példányok arányát mutatja a blog műfaji kategóriáján belül. Prototipikus példánynak tekintem azokat, amelyek a 42 műfaji jellemző mindegyikének, centrálisnak azokat, amelyek a jellemzők legalább felének, de nem mindegyikének, periférikusnak pedig azokat, amelyek a jellemzők kevesebb, mint a felének felelnek meg.

9. ábra

*A prototipikus, a centrális
és a periférikus példányok aránya
a blog műfaji kategóriájában*

Ahogy a diagramon is látható, a vizsgált blogok között mindössze kettő olyan található, amelynek mind az öt vizsgált diskurzus megfelel a blog műfaji kategóriáját jellemző mind a 42 tulajdonságnak. Ez a két blog a politológiai témájú *törökgáborelemez* (<http://torokgaborelemez.blog.hu/>) és a *Tinkmara* (<http://tinkmara.freeblog.hu/>), amely az Egyesült Államokról közöl posztokat.

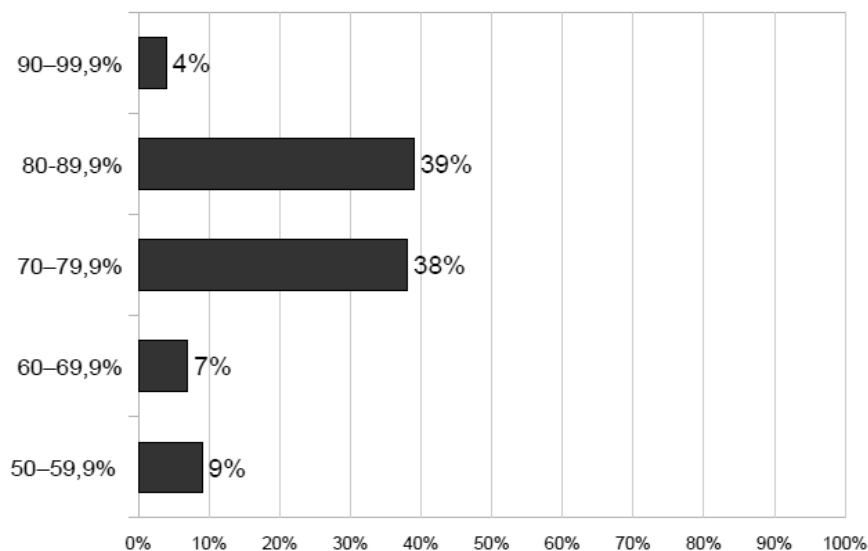
A vizsgált blogok túlnyomó többsége (97%-a) centrális példánynak minősül,

tehát vannak olyan műfaji kritériumok, amelyeket nem teljesítenek, de a többségüknek megfelelnek. Nagy számuk miatt érdemes 10%-os bontásban is megvizsgálni a centrális példányok eloszlását, hiszen nem lényegtelen szempont, hogy egy adott blog a műfaji tulajdonságok 51 vagy 99%-ának felel-e meg.

A 10. ábra adatai alapján megállapítható, hogy nem csupán a prototipikus, a centrális és a periférikus példányok, hanem a centrális példányok az 50–99,9%-os tartományban, 10%-os bontásban vizsgált eloszlása sem egyenletes. A példányok 38%-a a kategóriát meghatározó tulajdonságok 70–79,9%-ának, további 39%-a pedig a jellemzők 80–89,9%-ának felel meg, tehát az összes példány 77%-a a kategóriaajlamzóknek való megfelelés mértékét tekintve a 70–89,9% közötti intervallumba esik. Ehhez képest a kategóriaajlamzók 50–59,9, 60–69,9, valamint 90–99,9%-át kielégítő egyedek aránya jóval alacsonyabb: 9, 7, illetve 4%.

Mindössze egy periférikus, a blog kategóriáját jellemző tulajdonságok kevesebb, mint a felével bíró példány regisztrálható. Ez a *Zakuska-tanya* című blog (<http://www.zakuskatanya.hu/blog/>), amely egy Mátracserpusztán működő lómenhely mindennapjait örökíti meg.

Összességében tehát a blog műfaji kategóriáján belül a centrális példányok aránya a legnagyobb (97%), a periférikus egyedek száma pedig a legkisebb (1%), a példányok 77%-a pedig a kategóriaajlamzóknek való megfelelés mértékét tekintve a centrális tartományon belül a 70–89,9%-os intervallumba esik. Ez utóbbi adat azért fontos, mert jelzi, hogy még a centrális példányok többsége sem csupán 1-1, hanem számos kategóriaajlamzónak nem felel meg.³⁰

10. ábra

A centrális példányok eloszlása 10%-os bontásban a kategóriaajlamzóknek való megfelelés mértékének a tekintetében (100% = 100)³⁰

³⁰ Tehát az összes vizsgált példány, beleértve a prototipikus és a periférikus példányokat is.

5. Következtetések

5.1. A hipotézisek és a kutatási eredmények összehasonlítása

Első hipotézisem az volt, hogy a blog műfaji kategóriáját jellemző tulajdonságok érvényességi köre különböző, tehát vannak a blog összes példányára érvényes, illetve a példányoknak csak egy részére vonatkozó családi hasonlóság szerinti tulajdonságok, ezen a csoporton belül pedig a példányok több mint felére, de nem mindegyikére kiterjedő, valamint az egyedek kisebb részére jellemző tulajdonságok. A kutatás eredményei alátámasztották ezt a hipotézist, hiszen a 2.3. alfejezetben meghatározott 42 műfaji jellemző között egyaránt találtam olyanokat, amelyek a korpusz összes példányára, olyanokat, amelyek a példányok többségére, de nem mindegyikére, valamint olyanokat is, amelyek a példányok kisebb hányadára voltak érvényesek.

Második feltételezésem az volt, hogy a blog műfaji kategóriájának tulajdonságain belül a legnagyobb a példányok többségére, a legkisebb pedig az egyedek kevesebb mint a felére érvényes családi hasonlóság szerinti tulajdonságok aránya. Az eredmények ezt a feltételezést is alátámasztották, hiszen a blog műfaji kategóriáját meghatározó 42 tulajdonság közül 27 (a tulajdonságok 64,3%-a) volt érvényes a példányok többségére, 11 (26,2%) a példányok mindegyikére és 4 (9,5%) a példányok kisebbik részére.

Emellett feltételeztem azt is, hogy vannak a blog összes kritériumának megfelelő prototipikus, a kritériumok többségét, de nem mindegyikét teljesítő centrális és csak néhány jellemzőnek megfelelő periférikus példányok. Ez a feltételezés is megerősítést nyert, mivel a kutatás korpusza egyaránt tartalmazott prototipikus, centrális és periférikus példányokat.

Utolsó hipotézisem szerint a blog műfaji kategóriáján belül a legnagyobb a centrális, a legkisebb pedig a periférikus tulajdonságok aránya. Ez a hipotézis is igazolódott, ugyanis a példányok túlnyomó többsége (97%-a) centrálisnak, 2%-a prototipikusnak, 1%-a pedig periférikusnak bizonyult.

5.2. A kutatás végkövetkeztetései – a blog definíciója

A hipotézisek és a kutatási eredmények összehasonlítása alapján megállapítható, hogy a nyelvi megismerés kognitív nyelvészeti modellje produktív elméleti háttérnek, a korpuszelemzés pedig megfelelő empirikus módszernek bizonyult a blog műfaji jellemzőinek meghatározása során, hiszen segítségükkel sikerült megállapítani azokat a tulajdonságokat, amelyek közösen egyaránt képesek megragadni az egyes blogok hasonlóságait és különbségeit.

Jelen kutatás rámutatott arra, hogy ha csupán egy adott korpusz összes példányára érvényes kategóriajellemzőket vesszük figyelembe a műfaji definíció során, akkor a blog esetében el kell tekintenünk azoknak a tulajdonságoknak körülbelül a háromnegyedétől, amelyek a példányok egy részére, de nem mindegyikére érvényesek, így valószínűleg részei a műfajjal kapcsolatos egyéni és közösségi

tudásnak, vagyis az erre a tudásra vonatkozó modellünk hiányos lesz. Emellett láthatóvá vált az is, hogy ha csupán azokat a példányokat tekintjük az adott műfaj képviselőinek, amelyek az összes kategóriajellemzőnek megfelelnek, akkor a közösség által az adott műfaj egyedeinek tartott diskurzusok jelentős részét figyelmen kívül kell hagynunk. Jelen esetben ennek az lenne a következménye, hogy a blogoszféra által egyértelműen blognak tartott diskurzusokból álló korpusz 98%-áról azt kellene állítanunk, hogy nem blog, ami nyilvánvaló képtelenség, feltéve, ha a bloggal kapcsolatos egyéni és közösségi tudást kívánjuk modellezni.

A tanulmány eredményei alapján a blog olyan diskurzusok interneten megjelenő, nyilvános, címmel rendelkező, dinamikusan változó soraként definiálható, amelyek dátumozottak, indulásuk időpontját tekintve egymást lineárisan követik, valamint legalább egy, a diskurzust létrehozó, azon belül pedig első és egyedi megnyilatkozásként funkcionáló bejegyzésből (posztból) állnak. A blog sok esetben tartalmazza saját bemutatását, gyakran más blogokhoz vagy honlapokhoz kapcsolódik, illetve sokszor a kommunikáció párhuzamosságát elősegítő (archívummal, keresővel, címkedobozzal, kommentdobozzal, a legnépszerűbb bejegyzéseket tartalmazó listával) és egyéb kommunikációs csatornákat (chat, e-mail, közösségi portálok) felkínáló egységekkel rendelkezik, néha pedig része a blog gazdájának bemutatkozása is.

A blogot felépítő diskurzusokban a kommunikáció időben gyakran párhuzamosan folyik, a diskurzusok általában nyitottak, és folyamatosan változnak, megnyilatkozásaik szerzői (a posztoló és a kommentelők) az esetek túlnyomó többségében ismertek, sok esetben a poszthoz vagy egymáshoz kapcsolódó hozzászólásokat tartalmaznak, amelyek szerzői (a kommentelők) az adott diskurzuson belül soha nem válnak posztolóvá, viszont a posztolók alkalmanként hozzászólóként is részt vesznek a diskurzusban.

A blogbejegyzések általában képeket vagy videókat tartalmazó, nyelvileg kidolgozott, összetett szövegvilágú, tervezett írott nyelvi megnyilatkozások, amelyek többnyire nagyobb terjedelműek, mint a rájuk érkező hozzászólások, és gyakran tematikusan kapcsolódnak egymáshoz, illetve szerzőik is sokszor azonosak.

A hozzászólások időben és térben a poszt után következő, másodlagos, tehát új diskurzust nem létrehozó, de azt társalgássá alakító, a posztra vagy olykor egy másikra reagáló, képeket vagy videókat nem tartalmazó, általában a posztnál kisebb terjedelmű, nyelvileg kevésbé kidolgozott és egyszerűbb szövegvilágú spontán írott megnyilatkozások, amelyekből jellemzően több van az adott diskurzusban, így kommentbokrokat, olykor pedig kommentláncokat alkotnak.

6. Összefoglalás és kitekintés

Tanulmányomban a nyelvi megismerés kognitív nyelvészeti modelljét felhasználva, 100 magyar nyelvű blog 500 diskurzusának kvalitatív és kvantitatív elemzése alapján az összes példányra érvényes, valamint a családi hasonlóság szerinti tulajdonságokat is figyelembe véve, szem előtt tartva a példányok sokszínűségét,

42 jellemző segítségével definiáltam a blog műfaját azzal a céllal, hogy közvetett módon modellezsem a magyar blogoszféra műfajjal kapcsolatos tudását.

Jelen kutatás további vizsgálatok kiindulópontja lehet. A blogok sokfélesége miatt szükség van a blog műfaji kategóriáján belül alkategóriák kijelölésére is. A jelenlegi kategorizációk³¹ tisztázatlan szempontok alapján csoportosítják a blogokat, viszont az ebben a dolgozatban meghatározott 42 jellemző megfelelő kiindulópont lehet a csoportosítás során.

Hasznos lehet a napló és a blog műfaji jellemzőinek összehasonlító vizsgálata, különös tekintettel arra, hogy a napló mely műfaji jellemzői és milyen arányban érvényesek a blogokra, hiszen az eltérések ellenére a napló – ahogy a 2.2. alfejezetben is utaltam rá – egyértelműen a blog egyik műfaji előzményének tekinthető.

Szintén indokolt lenne a blog és más internetes műfajok (pl. a fórum vagy a chat) összehasonlítása, mivel ez a dolgozat egyedül a bloggal foglalkozik, de módszerei feltételezhetően sikeresen alkalmazhatók más műfajok elemzésében is.

SZAKIRODALOM

- Balázs Géza 2004. Az internetkorszak kommunikációja. In: Balázs Géza (szerk.): *A magyar nyelvi kultúra jelene és jövője II.* MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 109–28.
- Barsalou, Lawrence 1992. *Cognitive Psychology: An Overview for Cognitive Scientists.* Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale, New Jersey.
- Boronkai Dóra 2009. *Bevezetés a társalgáselemzésbe.* Ad Librum Kiadó, Budapest.
- Bódi Zoltán 2004. *A világháló nyelve. Interneztetők és internetes nyelvhasználat a magyar társadalomban.* Gondolat Kiadó, Budapest.
- Bódi Zoltán 2009. Helyesírás az interneten. In: Balázs Géza – Dede Éva (szerk.): *Európai helyesírások. Az európai helyesírások múltja, jelene és jövője.* Inter Kht. – Prae.hu, Budapest, 293–302.
- Bódi Zoltán 2010. A blogok nyelvészeti aspektusai. *E-nyelv Magazin* 3. <http://e-nyelvmagazin.hu/2010/09/10/a-blogok-nyelvészeti-aspektusai/>. (A letöltés ideje: 2012. 01. 10.)
- Crystal, David 2001. *Language and the Internet.* Cambridge University Press, Cambridge.
- Csala Bertalan 2005. *Van olyan műfaj, hogy blog?* In: Balázs Géza – Bódi Zoltán (szerk.): *Az internetkorszak kommunikációja. Tanulmányok.* Gondolat Kiadó – Infonia, Budapest, 89–110.
- Csala Bertalan 2010. A blog műfajáról. *E-nyelv Magazin* 2010/3. <http://e-nyelvmagazin.hu/2010/09/10/a-blog-mufajarol/>. (A letöltés ideje: 2012. 01. 10.)
- Herring, Susan – Kouper, Inna – Scheidt, Lois Ann – Wrigh, Elijah 2004. *Bridging the gap: A genre analysis of weblogs.* <http://csdl.computer.org/comp/proceedings/hicss/2004/2056/04/205640101b.pdf>. (A letöltés ideje: 2012.01.10.)
- Herring, Susan – Kouper, Inna – Scheidt, Lois Ann – Wrigh, Elijah 2006. A longitudinal content analysis of weblogs: 2003–2004. In: Tremayne, M. (ed.): *Bloggling, Citizenship, and the Future of Media.* London, Routledge, 3–20. <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/tremayne.pdf>. (A letöltés ideje: 2012.01.10.)
- Herring, Susan C. – Paolillo, John 2006. Gender and Genre Variation in Weblogs. *Journal of Sociolinguistics* 2006: 439–59.
- Juhász Valéria 2010. *A blog műfaji attribútumai.* <http://www.juhaszvaleria.hu/wp-content/uploads/2010/04/A-blog-mufaji-attributumai.doc>. (A letöltés ideje: 2012.01.10.)
- Kövecses Zoltán – Benczes Réka 2010. *Kognitív nyelvészet.* Akadémiai Kiadó, Budapest.

³¹ Például Csala Bertalan (2005: 91–4) a következőképpen kategorizálja a blogokat: csak szöveges blog, csak képes blog, linkgyűjtő blog, személyes blog, blogújság, társasági blog, tematikus blog.

- Krauth Péter – Kömlödi Ferenc 2008. A web 2.0 jelenség (és ami mögötte van). In: Dömölki Bálint (szerk.): *Égen-földön informatika*. Typotex Kiadó, Budapest, 631–60.
- Laczkó Krisztina 2008. Deixis a virtuális térben. In: Tátrai Szilárd – Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *Szöveg, szövegtípus, nyelvtan*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 212–20.
- Miller, C. R. – Shepherd, D. 2004. *Bloggng as social action: A genre analysis of the weblogs*. http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/blogging_as_social_action_a_genre_analysis_of_the_weblog.html. (A letöltés ideje: 2012.01.10.)
- Mishne, Gilad – Glance, Natalie 2006. *An Analysis of Weblog Comments*. <http://staff.science.uva.nl/~gilad/pubs/www2006-blogcomments.pdf>. (A letöltés ideje: 2012.01.10.)
- Rosch, Eleanor 1977. Human Categorization. In: Warren, N. (ed.): *Studies in Cross-Cultural Psychology* (Volume I). Academic Press, London, 1–49.
- Rosch, Eleanor 1978. Principles of Categorization. In Rosch, Eleanor – Lloyd, Barbara B. (eds.): *Cognition and Categorization*. Hillsdale, London, 27–48.
- Tátrai Szilárd 2006. A narratív diskurzusokról – pragmatikai nézőpontból. In: Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *Szöveg és típus. Szövegtipológiai tanulmányok*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 211–32.
- Tátrai Szilárd 2011. *Bevezetés a pragmatikába. Funkcionális kognitív megközelítés*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2001. *A magyar nyelv szövegtana*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2006. A szövegtipológia megalapozása kognitív nyelvészeti keretben. In: Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *Szöveg és típus. Szövegtipológiai tanulmányok*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 64–90.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2008. Topik és szövegtípus. In: Tátrai Szilárd – Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *Szöveg, szövegtípus, nyelvtan*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 41–8.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2010. *Kognitív szemantika*. Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra.
- Verschueren, Jef 1999. *Understanding pragmatics*. Arnold, New York.
- Winer, D. 2002. *The history of weblogs*. <http://oldweblogscomblog.scripting.com/historyOfWeblogs>. (A letöltés ideje: 2012.01.10.)
- Wittgenstein, Ludwig 1953. *Philosophical Investigations*. Macmillan, New York.

Petykó Márton

egyetemi hallgató

ELTE BTK

Magyar nyelv és irodalom MA

7. Mellékletek

7.1. Blogbejegyzés

Ecetre fel!

11–05–06 2011. máj. 6. 9:46

[még nincsenek kommentek](#)

Kategóriák: [Húúús](#), [Vegasztró](#), [Termékekről](#)

Címkék: [csirke](#), [ecet](#), [saláta](#)

Néhány hete a blogon is írtam, hogy a [Tokaji Borecet Manufaktúra](#) receptversenyt hirdet. Ahogy látom – a napokban megjelent posztokból – nem csak én kaptam kedvet az ecettel való kísérletezéshez.

Az ecet mértékkel csodákra képes. Megváltoztatja, kiteljesíti bizonyos ételek ízét, olyan erőt ad hozzá, ami semmilyen más módon nem érhető el. Milyen is lenne egy lencsefőzelék vagy az imádott zurekem, ha nem kerülne bele ecet... el se tudom képzelni.

A téli ételek mellett, a nyarat is végigkíséri az ecet, hiszen a legegyszerűbb salátaöntetektől a bonyolultabbakig a legtöbbször helyt kap. Igaz itt gyakorta a balzsamecet uralja a terepet, de a jó magyar fejes salátához és a tejeles uborkasalátához azért mégis csak a borecet illik jobban.

A közelgő, lassan kibontakozó nyárnak köszönhetően valami könnyű, salátás ételben gondolkodtam, amihez lassan összeértek a fejemben az ízek. Így született a pezsgős ecetkrémmel boldondított saláta, amin az ecetben is jelen lévő kakukkfűves íz tért vissza a húst gazdagító fűszer formájában.

Pezsgős csirkesaláta

1 csésze szűz olíva olaj
1/4 csésze kakukkfűves borecet
1/2 csésze száraz pezsgő
csipetnyi só
frissen őrölt feketebors
kevés porcukor, ízlés szerint
2 tojás sárgája (opcionális)
További hozzávalók:
1 marék mandulaforgács vagy lap
2 csirke melle
só
frissen őrölt feketebors
1 tk kakukkfű
vegyes friss saláta

Az öntet hozzávalóiból egy kézimixer segítségével emulziót készítek, amit utána apránként – továbbra is használva a kézimixert – hozzáadok 2 tojás sárgájához. Amikor már kellően krémes, akkor hűtőbe teszem.

A húst lapokra vágom, sózom, borsozom, kakukkfűvel megszórom, majd olajon kisütöm. A salátát a tálra készítem, a pezsgős szósszal meglocsolom, majd a felszeletelt csirkét ráültetem, friss fűszerrel megszórom és egy kevés pirított mandulával díszítem.

Mirelle

(Mirelle konyhája (<http://mirelle.freeblog.hu/>). A letöltés ideje: 2011.05.10.)

7.2. Hozzászólások

nagypapi írta...

No, ez a sütőolaj begyűjtés a MOL részéről legalább olyan jó ötlet, mint az uborka vinaigrette.:) 4:17 DU

nagypapi írta...

Megnéztem a vidót, a Kistücsök/Jahni Laci varázslat is izgalmasnak ígérkezik. 4:54 DU

dalia írta...

annyira megtetszett a recept, hogy azonnal sütnöm kellett egy csirkét, hogy lehessen hozzá saláta:) így hirtelen csak római salátát kaptam, jelentem azzal is isteni. 7:54 DE

nagypapi írta...

Az jutott eszembe, nem túl nagy luxus-e minden adag (na jó, legyen 2 adag, ha egyidőben fut be a rendelés) sütőolaját vajjal használhatatlanná tenni?

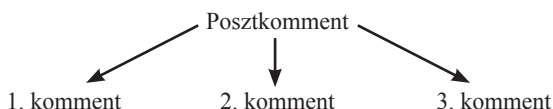
Mit lehet ezzel később kezdeni?

dalia: rántottad a madarat?

10:27 DE

(Chili&Vanília – <http://chiliesvanilia.blogspot.com/>; <http://www.blogger.com/comment.g?blogID=15893303&postID=3408625697616207230>. A letöltés ideje: 2011.05.10.)

7.3. Kommentbokor

11. ábra

A kommentbokor szerkezete

Kriszti írta...

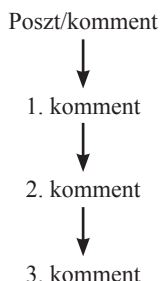
Móni, a nem-jelentkezés oka szerintem csak annyi, hogy míg egy anya egyedül könnyen el tud szakadni egy estére otthonról – főleg a téli időszakban -, ugyanakkor egy hétvégi napra egy egész családot nehéz kiragadni. Magunkból indulunk ki: a jó idő miatt több a kerti, udvari munka is, még az óvodában is megsokasodott a program, több szombatunk, vasárnapunk is foglalt, a maradékra kell beosztani a házimunkát, háztájit és a családi ünnepek megülését is. De még ki tudja, összejöhet jövő hétig a társaság!
2011. május 5. 22:30

Sárosdi Virág írta...

Móni, nekem nem volt bátorságom jelentkezni, mert azt gondoltam, úgysem lesz esélyem. De akkor ezennel én mennék. 10-kor tudunk elindulni. A nagyok programját nem tudom, de úgysem 8 embert hívtál.:)))
2011. május 6. 7:50

(Praktikák sok gyerekhez – <http://praktikaksokgyerekhez.blogspot.com/>; <http://www.blogger.com/comment.g?blogID=6850229782006856246&postID=410175740176727989>. A letöltés ideje: 2011.05.10.)

7.4. Kommentlánc

12. ábra

A kommentlánc szerkezete

Adelaida 2011.05.05. 15:56:24

Akkor tippelek: kilencszáznyolcvanhárom? :-)

Válasz erre

retro gastro 2011.05.05. 18:06:28

@ Adelaida: Eddigi legjobb tipp!! És hol az indoklás? :-)

Válasz erre

Adelaida 2011.05.05. 15:56:24

@retro gastro: Jó, tehát, hogy még véletlenül se higgyétek, hogy csak a hasamra ütöttem, meg is tudom indokolni: – az a másodosztályú hely, ahol mákos tésztát és főzeléket is fel-szolgálnak ugyanakkor, amikor bélszint gombával is lehet kérni, valamint hideg előételnek füstölt-főtt csülköt (valahol csak el kell kezdeni az alapozást, ugye), és saláta zéró, tehát ennek a bőségnek valamint annak a hiánynak, amiről akkor még nem is tudtuk, hogy hiányzik, az elegye arra enged következtetni, hogy ez csak '83-ban lehetett! (Hú a fenébe, ez a mondat jövőre benne lesz a nyelvtan érettségiben...!)

(Forrás: Retrogastro – <http://retrogastro.blog.hu/>; http://retrogastro.blog.hu/2011/05/04/lajos_forras_3/. A letöltés ideje: 2011.05.10.)

7.5. A korpuszban szereplő blogok listája³²

2012 (<http://2012.blogol.hu/>)

Addict blog (<http://addict.blog.hu/>)

A' la carte Kulinária (<http://alacarte-kulinaria.blogspot.com/>)

Antivírus blog (<http://antivirus.blog.hu/>)

Appleblog (<http://appleblog.blog.hu/>)

ASVA.info (<http://asva.info/>)

az én világom (<http://doki69.freeblog.hu/>)

Bangkok Charlie (<http://thai.blog.hu/>)

Bella Italia (<http://bellaitalia.blog.hu/>)

³² A letöltés ideje: 2010.05.10.

Bécsi lét (<http://nemsissi.blog.hu/>)
Blogger Kulinária (<http://mindenkaja.blog.hu/>)
Budapest szomorú arcai (<http://budapestarcai.freeblog.hu/>)
Burzsuj blog (<http://burzsuj.blog.hu/>)
Bünti (<http://bunti.blog.hu/>)
Chili&Vanília (<http://chiliesvanilia.blogspot.com/>)
Citromblog (<http://citrom.puruttya.hu/>)
Critical Biomass (<http://criticalbiomass.freeblog.hu/>)
Cyclechelic (<http://cyclechic.blog.hu/>)
Cydonia (<http://cydonia.blog.hu/>)
Cserépfalu – emberek és turizmus 2.0 (<http://cserepfalu.blog.hu/>)
Csurtusék utaznak (<http://csurtus.blog.hu/>)
Dreamdancer' life (<http://dreamdancer.blogol.hu/>)
Dulmina tündérműhőze (<http://dulmina.blogspot.com/>)
Ewing-kór a young korban (<http://ewing.blogol.hu/>)
Égboltsapkájú (<http://hazugvirag.blogspot.com/>)
Fashionlist (<http://fashionlist.nolblog.hu/>)
Filmek a neten (<http://filmekaneten.blogspot.com/>)
Geopoly (<http://geopoly.blog.hu/>)
gesztenye receptjei (<http://gesztenye.blogol.hu/>)
Greenpolis (<http://greenpolis.wordpress.com/>)
idézetképes (<http://kispicialy.blogol.hu/>)
Imbisz (<http://imbisz.blogspot.com/>)
Hanna és az ikrek követendő lábnyomai (<http://hannaeszternoemi.blogspot.com/>)
Hírsárda (<http://hircsarda.hu/>)
Hölgyi Világa (<http://holgyi.freeblog.hu/>)
Jégkorongblog (<http://jegkorong.blog.hu/>)
Kereső Világ (<http://kereses.blog.hu/>)
Kettős mérce (<http://magyarinfo.blog.hu/>)
Konyhamesék (<http://konyhamese.blog.hu/>)
Koos.hu (<http://koos.hu/>)
Könyvesblog (<http://konyves.blog.hu/>)
Látens iszákos (<http://latensizsakos.blog.hu/>)
LEGO Flood blog (<http://flood.blog.hu/>)
Lengyelország ma (<http://lengyelorszagma.blog.hu/>)
Limara péksége (<http://limarapeksege.blogspot.com/>)
Magyarországi Autogramgyűjtők Blogja (<http://autogram.blog.hu/>)
Manzárd Café (<http://manzardcafe.blog.hu/>)
Marabu bloglap (<http://marabu-bloglap.blogspot.com/>)
margófirók (<http://margofirak.freeblog.hu/>)
Max konyhája (<http://maxkonyhaja.blogspot.com/>)
Mentők blog (<http://mentok.blog.hu/>)
Minden ami Amerika! (<http://amerika24.blogol.hu/>)
Mindjárt ott vagyunk (<http://mindjartottvagyunk.blogspot.com/>)
Mirelle konyhája (<http://mirelle.freeblog.hu/>)
Modorosblog (<http://modoros.blog.hu/>)
Mosolyka (<http://mosolyka.blog.hu/>)
Mulatós, avagy sírva visít a magyar (<http://mulatos.blog.hu/>)
Munkahelyi Terror (<http://munkahelyiterror.blog.hu/>)
Numlock Holmes (<http://numlockholmes.blog.hu/>)
Otthon, édes (<http://otthonedes.blog.hu/>)
Our Fashion (<http://ourfashion.blog.hu/>)
Párokca (<http://parkocka.hu/>)
Pilates – élet&érzés (<http://pilates.blog.hu/>)

Praktikák sok gyerekhez (<http://praktikaksokgyerekhez.blogspot.com/>)
 Praxis (<http://praxis.blog.hu/>)
 Rapnyelv (<http://rapnyelv.freeblog.hu/>)
 Retrograszto (<http://retrograszto.blog.hu/>)
 Rossz PC játékok (<http://rosszpcjatekok.blog.hu/>)
 S(ch)mi itten (<http://schmitten.blog.hu/>)
 skypypy (<http://skypypy.blogol.hu/>)
 Spacemaker X-files (<http://spacemaker.blogol.hu/>)
 Sportpszichó (<http://sportpszicho.blog.hu/>)
 Street Art Budapest (<http://streetartbp.hu/>)
 Szabad Súlyom Nemzeti Blog (<http://s79.freeblog.hu/>)
 Szcientológia: objektíven és szubjektíven (<http://objektivszcn.blog.hu/>)
 Szex/csaták anno (<http://szexcsatakanno.blog.hu/>)
 Szőlőművelés (<http://szolo.blog.hu/>)
 Tajti Ákos C és Java blogja (<http://cesjava.freeblog.hu/>)
 Tealevelek (<http://tealevelek.blog.hu/>)
 Terepnapló (<http://terepnaplo.freeblog.hu/>)
 Teret alkotunk (<http://teretalkotunk.blog.hu/>)
 Térfél (<http://cstrtk.freeblog.hu/>)
 Térformáló Magazin (<http://blog.otherside.hu/>)
 The Maltbank Herald (<http://scotchwhiskyblog.wordpress.com/>)
 Tinkmara – A tengerentúlról jelentem (<http://tinkmara.freeblog.hu/>)
 Tokyo reloaded (<http://tokyoreloaded.blogspot.com/>)
 törökgáboreleméz (<http://torokgaborelemez.blog.hu/>)
 Trendlabor (<http://trendlabor.blog.hu/>)
 Tsabeeka blog (<http://blog.tsabeeka.hu/>)
 Urbanista (<http://urbanista.blog.hu/>)
 Varaljay.com – Social Marketing (<http://varaljay.com/hu/>)
 Vezsuzsi gyöngyei (<http://vezsuzsigyongyei.blogspot.com/>)
 Véleményvezér (<http://velemenyevezer.blog.hu/>)
 Viharsarki kattintós (<http://hartay.blog.beol.hu/>)
 Webforgalom (<http://www.webforgalom.hu/>)
 Websztán (<http://websztan.blog.hu/>)
 We Love Kakaócsiga (<http://welovekakaocsiga.blog.hu/>)
 WP-suli (<http://wp-suli.hu/>)
 Zakuszká-tanya (<http://www.zakuszkatanya.hu/blog>)
 Zsebró (<http://zsebro.blogspot.com/>)

SUMMARY

Petykó, Márton

A corpus-based investigation into characteristics of the genre of blogs

This paper uses a cognitive-linguistics model of human cognition to analyse 500 discourse units of 100 Hungarian blogs both qualitatively and quantitatively and define the genre of blogs in terms of 42 features, based on characteristics that are observable with all tokens, and ones that involve family resemblances, taking the multifariousness of the individual tokens into consideration, with the eventual aim of indirectly modelling the shared knowledge of the Hungarian blogosphere concerning itself, its own genre.

Keywords: blog, cognitive linguistics, token, genre characteristics